

Täysistunto

Perjantai 12.10.2018 klo 13.01—13.32

Täysistunto alkoi klo 13.01. Täysistunto päättyi klo 13.32.

Puhetta johti puhemies Paula Risikko (13.01—13.32).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 11.10.2018 antanut hallituksen esitykset HE 175-189/2018 vp.

2.2. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 11.10.2018 antanut eduskunnalle selonteon VNS 5/2018 vp: Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 2 osa, Ratkaisuja työn murroksessa.

2.3. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 337, 346, 348, 350, 351, 353-357, 360, 365/2018 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 85/2018 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

Keskustelu

13.02 Kari Kulmala sin: Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettua lakia. Esityksen myötä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakamisen menettelyjä selvennetään ja täydennetään järjestelmän tiettyjä käytännön toimintoja. Lisäksi lakiin lisättäisiin Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan sisältämä mahdollisuus Suomen kalastuskiintiöiden lisämäärien hyödyntämiseksi. Mielestäni tämä esitys on ajankohtainen ja olemme menossa oikeaan suuntaan.

Jatkossa esityksen mukaan kaupallisessa kalastuksessa jokialueilta saadut itämerenlohet veloitettaisiin merkitsemään samalla tavoin kuin merestä saadut lohet. Näin tehostettaisiin lohenkalastuksen valvontaa. Jokialueilta kaupallisessa kalastuksessa saatujen lohien merkintävelvoite totta kai lisää hieman viranomaisten ja kaupallisten kalastajien tehtäviä. Järjestely kuitenkin parantaa viranomaisten ja kalakaupan mahdollisuuksia valvoa, että pyyntiin otetaan vain laillisesti pyydettyjä lohia. Mikäli esityksen keskeisenä tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen, tämä esitys on kannatettava.

13.03 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Lohikysymykset herättävät suuria tunteita. Siinä on kysymys yhtäältä ammattikalastajien asemasta ja oikeuksista ja mahdollisuudesta huolehtia elannostaan. Samaan aikaan meillä on paljon myös virkistyskalastusta ja matkailuun liittyvää kalastusta, jotka ovat isoja elinkeinokysymyksiä pohjoisessa.

Merkitystä on sillä, että joet pidettäisiin avoimina ja pienemmätkin purot, virtaavat vedet pääsisivät kulkemaan niin, että lohi pääsisi kutemaan ja lohesta voisi isompi osa suomalaisista nauttia. Toivonkin, että tässä yhteydessä kiinnitettäisiin huomio myös lohien asemaan virkistyskalastuksen antajana ja mielihyvän tuottajana kaikille kansalaisille ja että tätä ei katsottaisi yksin ammattikalastajien kannalta vaan vähän laueammassa näkökulmassa, kun lohiasioista puhutaan. Tämä liittyy tietysti konkreettisesti myös siihen, millä tavalla turvataan kestävä lohikanta ja se, ettei ylikalasteta lohta, niin kuin ei muitakaan Itämeren kaloja.

13.05 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Itämeren lohikiintiöistä on puhuttu pitkään, ja ne aina nousevat esille ja ovat aiheuttaneet myös aika kiivastakin keskustelua. Pidän erittäin myönteisenä sitä, että seitsemään vuoteen parhaalla, vahvimalla tavalla nyt puututaan näissä kysymyksissä myös Itämeren salakalastukseen, jossa tietysti pahin alue on Puola ja siellä tapahtuva salakalastus. Siellä täytyy löytää kokonaisuus ja vastuullinen tasapaino siihen, että kalakannoista huolehditaan kestäväällä kalastuksella ja kukaan ei pääsisi tekemään tämän tyyppistä salakalastusta.

Edustaja Heinäluoma nosti esille erittäin tärkeän asian eli sen, että kalat pääsevät nousemaan jokiin. Meillä Suomessakin aika monet joet ovat edelleen valjastettuja voimaloilla ja niitä ei ole varustettu kalateillä. Minun mielestäni tässä olisi sellainen yhteinen tärkeä hanke, jossa toivoisin kaikkien olevan mukana, että kaikki joet, jotka on voimaloilla valjastettu, ennallistettaisiin kalateiden avulla vähintäänkin niin, että lohet pääsisivät nousemaan eteenpäin. Meillä on hyviä esimerkkejä, miten esimerkiksi lohikannat tulevat nousemaan jo Vantaanjokea pitkin esimerkiksi pitkälle Riihimäen seudulle asti ja monesta muusta joesta myös.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

Eli kalatieasia on sellainen, jota toivon, että me pidämme entistä määrätietoisemmin esillä. Kyllä tässä varmasti olisi paikka jollain tavalla velvoittaa myös näitä voimalayhtiöitä vastaamaan näiden kalateiden rakentamisista. Meillä on Suomessa lukuisia erinomaisen hyviä esimerkkejä, miten lohiet on saatu nousemaan yllättävänkin jyrkkiä kalateitä ylöspäin.

13.07 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Kyse on tärkeästä asiasta, ja kalapolitiikka, totta kai, puhuttaa aina, ja on hyväkin niin.

Juuri kun tuolla ympäristövaliokunnassakin käsittelemme tämän vuoden Itämeren kala-kiintiöitä, jälleen nousi esiin se haaste, mikä meillä on kansainvälisessä ympäristössä toimitessamme, eli Puolassa edelleen salakalastus ja väärin raportointi ovat suuri ongelma. Nyt vihdoinkin komissio on löytämässä siihen keinoja, joilla se pystytään todentamaan ja siten myös asettamaan toivottavasti tulevaisuudessa sanktioita.

Mitä tulee tähän meidän suomalaisen ympäristöömme, niin kuten tässä edeltävät puhujatkin totesivat, nousuesteiden poistaminen on erittäin tärkeää. Kuulimme myös aiemmin ympäristövaliokunnassa aiheesta, ja yksi suuri este, joka ei välttämättä tule niin paljon käsiteltyksi, on myös tierummut ja niiden tahatonkin väärin asentaminen. Se on asia, johon varmasti kannattaa kiinnittää huomiota, niin että ne samat tierummut, joita sinne laitetaan, joka tapauksessa tulevat joko korjatuiksi tai sitten tulevaisuudessa aina oikein asennetuiksi, niin että kalat pääsevät nousemaan, sillä on hyvinkin pieniä puroja ja jokia, joita pitkin kalat nousevat kutemaan.

13.08 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Kalat herättävät aina suuria tunteita, ja niin ne ovat herättäneet ympäristövaliokunnassakin sen seitsemän vuotta, kun olen siellä mukana ollut. Tässä on tullut tämä Puolan salakalastusasia, ja niin kauan kuin olen valiokunnassa mukana ollut, seitsemän vuotta, aina olemme siihen ottaneet kantaa, ja nyt tuntuu olevan niin, että viesti vihdoinkin lähtee oikeassa asennossa riittävän järeänä kohti komissiota ja siihen ollaan puuttumassa.

Tässä on aikaisemmin puhuttu eri yhteyksissä esimerkiksi EU-tuista sellaisille maille, jotka eivät noudata EU:n yhteisiä sopimuksia. Nyt on lähdetty siitä vähän liikkeelle, että tukea ei tule, jos eivät yhteiset säännöt kiinnosta, ja tässä suhteessa olisin yhtä ankara. Jos yhteinen kalastuspolitiikka ja säännöt ja rajoitukset eivät kiinnosta, ei sitten tule tukea.

Kalatiet mainittiin. Meillä on 30 000 nousuestettä, niitä pitää purkaa. Ja sitten merien kunto: ennuste huonoimmillaan on, että vuonna 2050 merissä on enemmän muovia kuin kalaa. Se on aivan järkyttävää, ja siihen vaaditaan kyllä yhteisiä ponnistuksia.

13.09 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen toimesta on alettu, itse asiassa ensimmäistä kertaa, myös taloudellisesti panostaa siihen, miten voitaisiin vaelluskalakantoja elvyttää, ja nostettiin se jopa kärkihankkeeksi — saatiin 12 miljoonaa sinne laitettua. Se on tietenkin aivan liian pieni summa kokonaisuudessa, mutta se on alku, ja toivon, että sitä myös seuraavat eduskunnat sitten tukevat myös tulevaisuudessa. Tulokset ovat positiivisia monissa paikoissa, missä on pystytty tekemään näitä ennallistamishankkeita. On varmasti niin, että sinne, missä voimalaitokset ovat käytössä ja ne energiataloudellisesti ovat jo jääneet vanhanaikaisiksi, pitäisi saada resursseja. Tällä hetkellä hän siitä ei ota oikein kukaan vastuuta, ja myös siihen on pyritty löytämään keinoja.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

Sitten mitä tulee laajemmin eurooppalaiseen kalastuspolitiikkaan — täällä on viitattu tietenkin salakalastukseen — on hyvä, että myös tässä lakiesityksen pienessä muutoksessa siihen kiinnitetään huomiota, että tiedetään, mitä merestä otetaan ja kuinka paljon, ja kaikki on merkittävä, niin kuin kuuluu ollakin. Mutta kyllä Suomi Ruotsin kanssa aika vaikeassa asemassa on sen suhteen: esimerkiksi viime vuonnahan, kun ministeri Leppä neuvotteli näistä asioista, Suomi taisi olla Ruotsin kanssa ainoana, joka äänesti kiintiöiden korottamista vastaan. Se meidän linjamme, että me kannatamme ICESin suosituksia vaikkapa lohien kalastuskiintiöistä, on erittäin tärkeä, jotta myös muualla Euroopassa olisi olemassa kalaa. Jos lohi ei nouse Tornionjokeen, Simojokeen, niin eipä sitä jää kyllä sen jälkeen mihinkään muuallekaan.

Täällä on puhuttu paljon erilaisista oikeuksista liittyen kalastukseen. Haluaisin nostaa itse esiin paikallisten oikeudet ja toivon kyllä, että ne tulevat huomioituksi esimerkiksi kalastuslain 10 §:ssä, siinä ongelmassa, mikä Ylä-Lapin osalta jäi näiden ihmisten oikeuksia kun heikennettiin, liittyen siis viime kaudella voimaan tulleeseen lainsäädäntöön.

Lisäksi on tietenkin niin, että viime kaudella myös lähdettiin liikkeelle lohistrategian tekemisestä ja ministeriö sitten antoi myös asetuksen siihen liittyen. Liekö siitä johtuen ja myös kahdesta erittäin lämpimästä vuodesta, merivirroista, muista tekijöistä, mutta tänä kuluneena kesänähan kalakanta Tornionjoella on ollut pienempi kuin aikaisempina vuosina. Siksi minun mielestäni olisi kyllä hyvä, että asetusta tarkasteltaisiin niiltä osin kuin oli myös puhetta silloin, kun asetus annettiin, että kolmen vuoden kuluessa sitä tarkastellaan. Jos ne huippuvuodet ovat nyt monista syistä johtuen hieman taittuneet, niin se asia täytyy ottaa vakavasti, että meillä on elinvoimainen lohikanta olemassa meidän joissamme ja sitä kautta siitä hyötyvät myös eurooppalaiset muuten.

13.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä olen hyvin ilahtunut siitä sävystä, mikä täällä nyt on ollut, kun keskustelemme tästä tärkeästä kalastusasiasta. Itsekin olen sellaisen virkistyskalastajan tytär ollut ihan pikkulikasta asti ja muistan, kuinka hyvä ja mukava harrastus kalastus sinänsä on. Siksi pidin hyvin merkittävänä tässä aiemmin edustaja Heinäluoman puheenvuoroa, jossa hän antoi sen toiveen, että kun näitä asioita katsotaan, niin otetaan vahvasti mukaan myös tämä virkistäytymiskalastaminen ja sen mahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Toki täytyy punnita aina ammattikalastustakin, mutta se näkökulma ei saa olla ainoa, vaan yhtä tärkeä ja hyvin tärkeä on nimenomaan se, että nähdään myös tämä lohien asema virkistystyksen antajana, niin kuin taisi edustaja Heinäluoma tuossa omassa puheenvuorossaan erittäin hyvin sanoa. Olen täsmälleen samaa mieltä.

Minusta oli hyvin tärkeää myös se, että täällä nousi esiin tämä kestävä lohikanta. Se on erittäin hyvä asia. Yhdyn kyllä myös siihen aiemmin edustaja Kiurun tuomaan huoleen tästä merien kunnosta, niiden puhtaudesta ja ylipäätään vesien puhtaudesta tänä päivänä. Siinä suhteessa kyllä olen ihan tyytyväinen hänen puheenvuorostaan. Hän jatkoi sitä kokouksen Salolaisen lämmintä luontolinjaa, mitä arvostan kovasti tässä salissa.

Puhemies! Kalateistä tässä käytettiin hyviä puheenvuoroja. Myös itse korostan sitä, että niiden täytyy olla kunnossa, ja voisin sanoa sillä lailla leikillisesti, että myös kalat tarvitsevat toimivan infrastruktuurin ympäristöönsä. Siksi on tärkeää, että kiinnitämme tässä talossa myös näihin asioihin huomiota.

13.14 Pekka Haavisto vihr: Arvoisa puhemies! Silloin kun puhumme maailman uhanalaisista lajeista, helposti ajattelemme, että puhumme sademetsien lajistosta ja muusta,

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

mutta emme useinkaan muista, että myöskin Itämeren piirissä on kalakantoja, jotka ovat uhanalaisia. On hyvin tärkeää, että myöskin tästä näkökulmasta tällä hetkellä puhutaan.

Täällä on puhuttu kalojen oikeudesta nousta jokiin ja kalateistä. Tietysti, kun näitä lajeja suojellaan, on aivan ensiarvoisen tärkeää, että joet ovat siinä kunnossa, että kala pystyy niihin nousemaan, ja myöskin, että nämä kalatiet on rakennettu kunnollisesti. Onkin hyvä, että tässä asiassa vallitsee nyt näin suuri yksimielisyys tässä eduskunnassa.

Olisin ottanut myöskin yhden lisäelementin liittyen tähän kalatiekysymykseen ja jokiin. Meillä on joku määrä, samoin kuin Ruotsissa, sellaisia pienvesivoimaloita, joiden taloudellinen tuotto tai energiataloustuotto ei enää ole kovin suuri mutta jotka sitten olemassaolollaan estävät tätä kalojen nousua jokiin. Tästä pitäisi tehdä kunnollinen arviointi, onko osittavissa sellaisia vesivoimaoikeuksia, jotka sitten toisella tavalla toteutettuina voisivat tuoda virkistystoimintaan ja luontomatkailuun aivan uusia näkökulmia.

Mielestäni tuo ajatus, jonka edustaja Heinäluoma omassa puheenvuorossaan nosti esille, että loppujen lopuksi, jos vertaamme ihan taloudellistakin etua, luontomatkailu, virkistyskalastus, nimenomaan pohjoisenkin joilla, tuo sellaista hyötyä, kansantaloudellista hyötyä, joka voi olla moninkertainen siihen verrattuna, että kala tuolla etelämpänä kalastetaan pois. Tätä pitäisi myös tarkastella kokonaisuutena.

13.16 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Kun mietitään kalakiintiöitä, niin Suomen linja on ollut hyvä. Tieteellisen arvion ja ICESin suosituksen tulee aina olla kiintiöiden pohjana.

Mutta aivan kuten tässä keskustelussa on moneen otteeseen todettu, kiintiöt eivät yksinään riitä meillä kestävästä kalakannoista huolehtimiseen, vaan myös vaelluskalojen vaellusesteiden poistamiseksi pitää tehdä työtä. Väärin asennettujen siltarumpujen muutokset ovat itse asiassa mielestäni aika pieni ja helppo tapa jo pureutua tähän, mutta myös tehotomat vesivoimalat tulisi ottaa tarkistuksen alle: niitä purkamalla voitaisiin parantaa vaelluskalojen vaellusmahdollisuuksia.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan suurin haaste, kun kiintiöitä pohditaan, on tietysti salakalastus. Toivon, että Suomi jatkaa tässä tiukalla linjallaan ja vaatii tähän muutosta niitten muiden EU-maiden kanssa, jotka vastuullisesti kalapolitiikkaansa katsovat.

Mitä tähän kyseiseen lakiesitykseen tulee, tässähan siis ehdotetaan sitä, että jos tieteellinen arvio näyttää siltä, että kiintiötä ollaan merkittävästi nostamassa, voidaan sallia 10 prosentin ylitys kiintiöön. Varsinkin lohen kohdalla tämä kyllä herättää huolta. Jos katsotaan tilastoja nousevista lohista, niin ne vaihtelevat aika isosti kahden kolmen vuoden aikajänteellä. Tällöin yhden vuoden suositus saattaa olla aika vaarallinen tie. Sen takia on erittäin tärkeää toimia tässä kuten ympäristövaliokunta lausunnossaan on todennut: tässä pitää edetä erityisellä huolellisuudella ja varovaisuusperiaatteita noudattaen, ja tämän vaikutuksia on ehdottoman tärkeää seurata.

13.17 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Euroopan unionin yhteinen kalastuspolitiikka on iso asia, tietysti sitäkin silmällä pitäen, että Suomella on Euroopan unionin puheenjohtajuus ensi vuoden heinäkuusta alkaen.

Mutta, arvoisa puhemies, haluaisin nostaa esille tämän kansallisenkin näkökulman siitä, että me olemme vastikään tässä maassa uudistaneet kalastuslakia ja se on ollut pitkä prosessi, sen tekeminen, sen täytäntöönpano, mutta nyt kuuluu viestejä siitä, että nykyhallitus haluaa avata kalastuslain. Olen tästä huolissani siinä mielessä, että tämän pandoran lip-

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

paan avaaminen on ongelma, jos ja kun siinä puututaan esimerkiksi verkkokalastukseen lisäämällä neljän verkon lukumäärä kahdeksaan. Tämä on iso asia, [Sari Multala ja Katri Kulmuni pyytävät vastauspuheenvuoroa] ja toivon, että hallitus vielä näin loppukaudesta-kin aidosti pohtisi sitä, kannattaako kalastuslakia avata ja mitä tämä tarkoittaa ylipäättään vapaa-ajankalastajille ja mitä se tarkoittaa etenkin kestäväälle kehitykselle ja kalakannoille. Toinen asia on tietysti 65 vuotta täyttäneiden kalastonhoitomaksu. Aiotteko te muuttaa sitäkin, arvoisa hallitus? Pyydän nyt vielä kerran, että älkää avatko tätä pandoran lipasta, koska se on vasta saatu kunnolla tehtyä. Ongelmia aina on, mutta tehdään nekin kunnolla ja yhdessä.

Puhemies Paula Risikko: Vastauspuheenvuorot edustajille Multala ja Kulmuni.

13.19 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ihan hyvä, että asia nousi täällä esille. Meillä ei ainakaan ole tahtotilaa avata kalastuslakia. Tiedän, että ministeri on laittanut tämän lain lausunnoille, mutta olemme käsitelleet asiaa ja todenneet, että emme tässä vaiheessa tue lain avaamista. [Eero Heinäluoma: Tärkeä kannanotto!]

13.19 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin, tuossa ensimmäisessä puheenvuorossani jo toin esille itse asiassa niitä ongelmia, jotka siihen kalastuslakiin ovat jääneet viime kaudella, erityisesti Ylä-Lapin paikallisten asukkaiden oikeuksien kannalta. Ja kyllä ministerille tältä osin on myös tullut aivan asiallisesti sitä ongelmaa ja huolta, mikä siellä paikallisilla on ollut, viedä myös asiana eteenpäin, ja toivon, että siihen saadaan ratkaisu. Me olemme perehtyneet ja tutkineet sitä kolme vuotta, pystyisikö asian hoitamaan asetuksella. Ei pysty, kun se on lain tasolle jäänyt, joten siltä osin siihen pitäisi muutos saada.

Ja mitä tulee tähän verkkoasiaan, mihin edustaja Skinnari viittasi, niin tämä lienee enemmänkin uutisankka, mihin pohjasitte tietonne. Tällaisesta esityksestä ei kyllä maa- ja metsätalousministeri ole minkäänlaista lausuntoa laittanut liikkeelle.

13.20 Reijo Hongisto sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oli hyvä, että tämä kalastonhoitomaksuasia tuli esille. Olen itse maa- ja metsätalousvaliokunnan varapuheenjohtajan roolissa kolme kertaa neuvotellut hallituskumppaneiden kanssa tästä asiasta, ja meidän sinisten kanta on varsin selvä ja selkeä: me emme tule hyväksymään sitä, että kalastonhoitomaksu ulotetaan 65-vuotiaille, koska meistä jokainen tietää sen, että mummot ja vaarit lastenlasten kanssa innokkaasti kalastavat. Tietysti he harrastavat itsekin kalastusta, mutta siinä on hiljaista tiedonsiirtoa sitten niille jälkipolville. Se on äärimmäisen tärkeä asia monille muille. Ja jos ajatellaan kalastonhoitomaksua vain rahana, niin meille se on enemmän periaatekysymys kuin rahakysymys. Jos ajatellaan, että näillä kalastonhoitomaksuista saatavilla rahoilla istutetaan kaloja ja hoidetaan kalakantoja, niin minä kehoitan kyllä kohdentamaan valvontaa niihin kalastajiin, jotka tarvitsevat sen maksun, ja sitä kautta sitten saamaan näitä rahoja kalakantojen hoitoon. Mutta me emme halua avata kalastonhoitomaksua.

13.21 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kalastuslaki pitäisi avata siltä osin, kuin se koskee esimerkiksi pohjoisimpien kuntien paikallisten ihmisten oikeuksia — jos ei kalastuslain kokonaisuudistuksesta tai laajemmasta uudistukses-

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

ta päästä yksimielisyyteen — ainakin se pykälä pitäisi avata, sillä sen ovat kaikki tunnustaneet, että silloin kun se sai muotonsa, eivät kansanedustajat eivätkä myöskään edunvalvojat olleet hereillä ja se oli puhtaasti tapaturma. Ja kun se sitä oli, niin uskoisi, että siltä osin yksimielisyys tästä eduskunnasta voisi jo löytyä.

Tämä verkkojen määrä ei välttämättä ole huono asia, jos mahdollisuus verkottaa useammalla verkolla olisi käytössä. Lapissa monet järvet ovat alikalastettuja, ja silloin verkko-määrän lisäys toimisi siinä, että kalavesiä voidaan hoitaa paljon tehokkaammin.

Sitten tässä lohikeskustelussa pitää muistaa myöskin se joki, jolta lohi on viety kokonaan, eli Kemijoki. Lohipolitiikka Itämerellä on pohjana sille, että ajan oloon lohi voidaan palauttaa myöskin Kemijokeen.

13.22 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti olemme yhtä mieltä siitä, että Tornion tilanne on erittäin haastava. Edustaja Kulmunin kanssa erityisesti Pohjoismaiden neuvostossa näemme laajemminkin, miten isosta kokonaisuudesta oli Grönlannissakin kysymys.

Mutta, arvoisa puhemies, minä haluaisin korostaa sitä, että kuitenkin tässä on loppujen lopuksi kysymys siitä, kun puhumme kalastonhoitomaksusta, että meidän pitää saada lisää erityisesti aktiivisia nuoria mukaan kalastukseen, koska siten me pääsemme kehittämään sitä kokonaisuutta, sitä kumulatiivista kalastonhoitomaksun merkitystä, emmekä sitä, että me välttämättä nostaisimme maksuja sille pienenevälle porukalle. Jokainen ymmärtää tämän. Mutta toki on nyt hienoa, jos te, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, kuittaatte tässä sen, että te ette koske tähän verkkolukumäärään ettekä te koske 65-vuotiaiden asiaan, eli tältä osin ilmeisesti sitten kysymys on uutisankasta.

Puhemies Paula Risikko: Mennään puhujalistalle joksikin aikaa. Noin 2 minuuttia ennen puolta aletaan lopetella tätä keskustelua — keskustelu siis keskeytetään — mutta nyt ehdittään ottaa vielä muutama.

13.23 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on EU:n yhteisen kalastuspolitiikan kansallinen toimeenpano ja siihen liittyen maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö. On todella keskeistä, että me Suomessa ja koko EU:ssa suojelemme uhanalaisia vaelluskaloja, jotka ovat vaarassa hävitä meristä. On myös ammattikalastajien etu ja vapaa-ajankalastajien etu, että kalakannat säilyvät elinvoimaisina tulevaisuuteen. Suomen on näin ollen ajettava kestävää tieteellistä suositusta kalastuspolitiikassa ja kalastuskiintiöissä. Pidän hyvänä sitä, että puututaan salakalastukseen, mitä Puola harjoittaa, ja puututaan kaikkiin muihinkin väärinkäytöksiin.

Keskustelussa on noussut esiin myös kalatiestrategia, joka on aloitettu viime kaudella, ja onkin keskeistä jatkaa sitä työtä, että puretaan vaelluskalojen vaellusesteitä, että kalat pääsevät kutemaan, nousevat kutemaan. Tässä yhteydessä haluan kiittää myös aktiivisia kansalaisjärjestöjä, jotka ovat tehneet todella merkittävää työtä siinä, että he ovat kunnostaneet vaelluskalojen jokia, ovat lisänneet kutusoraikkoja ja puhdistaneet jokia. Tätä työtä pitäisi paljon enemmän tukea. Ja mitä tulee vaellusesteisiin, niin niitä pitää määrätietoisesti purkaa.

Täytyy sanoa edustaja Kulmunille se, että itse asiassa hallitus ei ole lisännyt kalatiestrategian määrärahoja juuri ollenkaan, sillä hallitus ensi alkuun leikkasi ne perinteiset määrärahat, joilla näitä kalatievelvoitteita on hoidettu, ja sitten lisäsi niiden leikkausten päälle

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

kärkihankkeen. Nyt on tosi valitettavaa, että tämän vuoden budjettiin ei tälle kärkihankkeellekaan ole rahoitusta, joten kalatiestrategian eteenpäinviemisessä nyt tulee tauko.

Mutta yksinomaan kalateiden rakentaminen ei riitä, koska meillä on hyvin paljon sellaista pientä vesivoimaa, joka on energiantuotannon kannalta merkityksetöntä mutta josta on kuitenkin haittaa kalojen elinvoimaisuudelle. Me tarvitsemme sellaisen ohjelman, että ihan puretaan näitä vaellusesteitä, kuten esimerkiksi Helsingissä Vanhankaupunginlahdella tämän museovoimalan padon voisi osittain purkaa niin, että rakenteista jäisi jäljelle niin kuin historialliseksi muistumaksi osa patoa mutta että kalat kuitenkin pääsisivät paremmin tästä nousemaan ja kutemaan Vantaanjoen vesistöissä.

Tässä on käyty keskustelua myös kalastuslaista, ja minä itse pidän todella vaarallisena sitä, kun on esitetty kaikenlaisia vaatimuksia lisäverkkojen määrästä ynnä muita. Meillä ei ole varaa tehdä sellaisia tuhoisia muutoksia kalastuslakiin, joka viime kaudella säädettiin kalojen elinvoimaa suojelemaan.

Puhemies Paula Risikko: Vielä yksi ehditään.

13.26 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Haluan kyllä kiittää kaikkia niitä edustajia, jotka täällä ovat pitäneet puheenvuoroja meidän uhanalaisten tai vaarantuneiden vaelluskalakantojen puolesta. Tuntuu, että Suomessa aivan liian pitkään elettiin ajassa, jossa me emme ymmärtäneet meidän luonnonvaraisten vaelluskalakantojen arvoa, ja se on johtanut siihen tilanteeseen, että me olemme menettäneet useita vaelluskalakantoja, me olemme menettäneet kokonaisia lajeja meidän vesistöissä ja aivan liian moni laji on tällä hetkellä uhanalainen. Me pidämme hallussamme jonkunäköistä kyseenalaista maailmanennätystä siinä, miten me olemme tuhonneet ja pilanneet meillä vaelluskalojen jokia, ja tämä ei ole kyllä asia, josta millään tavalla voi olla ylpeä. Sen takia olen iloinen tästä keskustelusta, jota täällä käydään.

Niin kuin edustaja Karimäki totesi, suomalaiset kyllä puolustavat kalakantoja. Ihmiset ympäri tätä maata tekevät valtavan määrän vapaaehtoistyötä ennallistaakseen kutualueita, avatakseen vaellusesteitä, mutta eiväthän sille vapaaehtoiset mitään voi, kun muuri on vastassa, muuri, josta kala ei läpi pääse. Me tiedämme, että meillä on ongelma meidän lupajärjestelmässä ja meidän lainsäädännössä. Meillä on satoja vaellusesteitä, joihin on vaikea puuttua. Iso osa näistä on energiantuotannon kannalta täysin merkityksettömiä, mutta sielähän ne ovat, kun niille on kerran lupa saatu. Ja kun tämä lupa on kerran energiayhtiölle tai voimayhtiölle annettu, niin siihen on todella vaikea puuttua. Meidän on todella vaikea velvoittaa näitä energiayhtiöitä pitämään huolta kalakannoista ja rakentamaan sinne kalateitä. Tämän takia itse toivon, että kaikki nämä ryhmät, jotka tässä nyt puhuvat vaelluskalojen puolesta, uhanalaisten lajien puolesta, olisivat myös mukana tukemassa vesilain muutosta niin, että me voisimme lisätä velvoitteita voimayhtiöille, joille nämä luvat on kerran annettu, koska muuten meidän on todella vaikea meidän uhanalaisia lajeja pelastaa ja näitä vaarantuneita kantoja elvyttää. Ja olen täysin samaa mieltä edustaja Karimäen kanssa siitä, että meidän pitää katsoa vaellusesteitä myös sitä ajatellen, mitä sieltä voidaan purkaa, koska ne, joista ei ole mitään hyötyä, joista on pelkästään haittaa, ovat esteitä, jotka pitää pystyä poistamaan.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden verotusmenettelyä koskevien säännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 140/2018 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 12/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 140/2018 vp sisältyvät 1.-4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ampuma-asetlain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 110/2018 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 9/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 110/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 24/2018 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 10/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 24/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 95/2018 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 7/2018 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 95/2018 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 106/2018 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2018 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Ensin päätetään liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön LiVM 18/2018 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 106/2018 vp tarkoitetun sopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 106/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Kazakstanin kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 115/2018 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 19/2018 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Ensin päätetään liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön LiVM 19/2018 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 115/2018 vp tarkoitetun sopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 115/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 129/2018 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 20/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.10.2018 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 100/2018 vp

11. Hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitosten ja eräiden sijoituspalveluyritysten velkojen maksunsaantijärjestystä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 112/2018 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 14/2018 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.10.2018 pidettävään täysistuntoon.

12. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 16.10.2018 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola